

تورک یوردی

تورک ادبیاتلری مرکز هییتی طرفندره نشر اولونور

جلد ۴

تشرین ثانی ۱۹۲۶

نومرو ۲۳

ارهاقلر شونى

استانبول تورك ارهاغلنده مهلم بر اجتماع

دارالفنون مدرسلرندن شكيب بكك آقشام غزته سنده انتشار ايدن بياناتنك ديلزه عائد قسملرندن متأثر و متهييج اولان اوجاقليلر ، توركيه من حقنده بر مصاحبه يايغنه قرار و يرملردر . بو مصاحبه ۲ تشرين ثانى پرشنبه كوفى ساعت ۱۷ ده مدرس كوپريلي زاده فواد بكك ديل و حرف مسئلهلرى حقنده كى قونفرانسليله باشلانمشدر .

فؤاد بكك قونفرانسي :

بزده زمان ، زمان لسان و حرف مسئلهلرى كونك مسئلهلرى شكلنه كيپر . بوتون فكرلرى اشغال ايدر و صوكرا اونوتولور . بو خيلى زماندنبى تأسس ايتمش بر عنعنهدر . مثلا حرف مسئلهسى ، يارم عصر اول اول موضوع بحث اولمش و او زماندن بوكونه قادار دوام ايتمشدر .

حرف مسئلهسييله لسان آره سنده صيقي رابطه و علاقه لر اولقله برابر بونلرى مطالعه ايدر كن آييرمق لازمدر .

موجود حرفلر يمزك كفايتسزلكى و بونلرى اصلاح و يا ده كيشديرمك لزومى ايلك دفعه بويوك آذرى اديلرندن ميرزا فتح على آخوندوف طرفندن اورتهيه آتيلمشدر و اونك باب عاليه و يرديكى لايحه ۱۲۷۸ ده صدارت طرفندن « جمعيت علميه عثمانيه » يه توديع ايديلمشه ده هيچ بر عملى نتيجه سى چيقيماشدى .

مع مافيه بونك تأثيريله مؤخرآ اوزمانكى « ترقى » غزته سنده بر طاقم مقاله لر يازيلدى . مناقشه لر اولدى . او آرائى ايران رچالندن ارمنى « ملقون خان » ده « اصلاح حروف » حقنده نشر ياتده بولوندى . بوكا جواباً نامق كمالك يازدينى بر مقاله وارددر ، كه منطقنك قوتى اعتباريله حرف مسئله سييله اوغراشانلرك بوكون بيا نظر اعتباره آله جنى بر وثيقه در . بوراده حرف مسئله سنك ظن اولوندينى كى ، بر ملتك ترقيسنده حائز اهميت اولامايه جنى ، بر لسانك املاسنك قولاي اولماسى هيچ بر زمان او لسانك بويوك بر لسان اولسنى تأمين ايتيه چكى ايلرى سورولويوردى . فى الحقيقه حرف مسئله سى ، بر ملت ايچين چوق تالى مسئله در . بو مسئله مشروطيتدن صكره ده موضوع بحث اولدى . نوع ، نوع اصلاحات تكليف ايديلدى . فقط بونلردن مثبت بر نتيجه چيقيمادى . صوك يازيلرده ده موجود حرفلر منى بر اقوب لاتين حرفلرني قبول ايتمك فكرى سائر توركارده اولسون ، بزده اولسون يكيدين اورتهيه سورولمه يه باشلادى .

اولا هیچ بر کیسه حرف مسئله سنک بر ملتک مدنی تکاملنده مهم و حیاتی بر مسئله اولدیفنی ادعا ایدمه من . بویله بر شی قطعاً وارد دکلدر . هر ملتده اولدیفنی کبی بزدهده بسیط دوشونلر ، بسیط کوره نلر چوقدر . اوروپا مدنیته دائره سته کیرد کدن سکره نه دن حرفلر من اوروپائی اولماسون ؟ دیورلر . اوروپائی اولق ایچین حرفلر می ده کیشدیرمه یه قالیورلر . برده لسانی قولای اوکرمک ، اوقوتق ، طبع ایشلرینی قولایلاشدیرمق کبی بر طاقم نقطه نظرلر وار . وقتمن مساعد اولمادیغندن بونلرک بوراده مناقشه سنی یاهمه جغز . اخیراً « حرفلر مکزک مدافعه سی » نامنده کوچک بر رساله چیقمشدرکه ، بوراده بو مسئله لر پک علمی و اطرافلی بر صورتده تحلیل ایدلشدر .

بن ، حرفلر مکزک تبدیلنک ظن اولوندینی قدر قولای و بسیط بر مسئله اولمادیغنه قاتم . دیورلرکه : تورک لسانی شیمدی یه قدار مختلف حرفلرله یازلشدر . مادامکه تورک لسانی مختلف حرفلر ده کیشدیرمشدر ، شیمدی ده دیشدیرمکه مستعددر . « بو بسیط محاکمه یی قبول ایتمه دن اول ، تورکجه نک شیمدی یه قدر مختلف حرفلر دیشدیرمه سی نه کبی شرطلر و تأثیرلر آلتنده اولشدر ؟ بونی بیطرف بر کوزله تدقیق ایتک لازمدر . بونی سویله ینلر ، بو حرفلری نصل آلدق ، نصل ده کیشدیردک بو تبدلک اسباب تاریخیه سی نه در ؟ بو مسئله لری هیچ دوشونمه مشلردر . بعض شیلر واردر ، که مجرد منطقاله دوشونولنجه بلکه دوغرو کورونه ییلیر . فقط تطبیقاتده بونک امکان وعدم امکانی ده دوشونمک یعنی حیاتک منطقی نظر اعتباره آلتق لازمدر .

لاتین حرفلری قوللانیشلیدر دیورلر . بونی مطلق اوله رق آلیسه ق بلکه دوغریدر . یالکز دوشونیه لک بر نقطه واردر . بز بو حرفلری براقوب او بر حرفلری آلابیلیری بز ؟ فی الحقیقه بو کون بعض سسلر ایچون معین شکللر تثبیت ایدیله مشدر ، بو بر قصوردر . فقط موجود حرفلر مزده یاپیلاجق بسیط تعدیلاتله بونی تماملاق قولایجه قابلدیر . لاتین حرفلرینی قبول ایدمه دیورلر ، بو کون لاتین حرفلری ده عرب حرفلری کبی بزم لسان می تمامیه افاده یه مالک دکلدر . بونلر ده ده تعدیلات یامق لازمدر . نته کیم اوروپا مستشرقلری تورک متلرینی یازارلرکن ترانسکریپسیون ایچون آیری شکللر استعمالنه مجبور اولشلردر . ایشته بز بو تعدیلاتی موجود حرفلر مزده پک اعلا یاهه ییلیر ، و بو سایه ده اک علمی ماهیته متلر نشر ایدیه ییلیر .

تورکجه نک شیمدی یه قدر کچیردیکی صفحه لری وهانکی ألفبه لری قبول ایتدیکنی تدقیق ایدمه : تورک لسانی اسکیدنبری اولدجه قالابالق بر خلق طرفندن - وجغرافی انتشار ساحه سی اعتباریه - چوق واسع بر ساحه یه داعیلان ملتلر ایچنده قوللانیله یغندن بو کونه قدر مختلف الف بالر قوللانشدر . مثلاً روس مدنیته تأثیرنده قالان یاقوتلر ایچون روسلر روس الفبا سندن مأخوذ بر الفبا یاعشلردرکه بونده میسیونرلرکده تأثیری واردر . تورک لسانی انا لسانی اوله رق قوللانان بر طاقم ارمنیلر وروملر ده تورکجه یی کندی حرفلریله یازمشلردر . صوک

زمانلره قدر روم وارمنی حرفلریله تورکجه اولهرق انتشار ایدن غزتهلر واردی . فقط تورکلرک اکثریت عظیمه سنک قبول ایتدکلری باشلیجه اوچ الفبا واردرکه، بونلرده اورخون، اویغور، عرب الفبالریدر . بزم ایلک ملی الفبامز، « طوکیل » ده نیلن واسکی تورک ملتلی میاننده صاییلان طوکیولرک قوللاندقلری « اورخون الفبا » سیدر . بو الفبا میلادی ۶ - ۸ عصرلرده تورکلر آره سنده انتشار ایتشد . و بونکله یازیلان آبدهلر، یازیلرایوم المзде موجوددر . بوالفبا آرامی الفباسندن بالواسطه تورکلره انتقال ایتشد .

بو الفبا بدن صکره تورکلر عمومی الفبا اولهرق اویغور الفباسنی قوللاندقلردر . بوده منشأ اعتباریله آرامیدر . وصفیلر واسطه سیله تورکلره کچمشدر . تورکلر یکی دین ومدیتلرک تأثیریه اسکی اورخون الفباسنی براقهرق بونی قبول ایتکه مجبور اولدیلر . مع مافیله بو اویغور الفبابی قبول ایدلدکدن صکره ده اپی زمان اسکی الفبا دوام ایتشد .

صکره تورکلر اسلام مدنیق ایلله تماس ایدیورلر بوقوتلی مدنیقک تأثیری ایلله مسلمان اولیورلر واسلام عرب حرفلرنی قبول ایدیورلر . یکی دینک مقدس کتابی عرب حرفلریله تورکلره کلیور . بونکله برابر اویغور الفباسی مجری طقوزنجی عصره قدر یاشایور . معارفک تعم ایتمه مسنه رغماً، اویغور الفباسی ایلله یازیلان کتابلر اسکی دورلرک خاطره سنی صافلادینی حالده، تورکلر عرب حرفلرنی قوللاندقله برابر اویغور الفباسنده ده اصرار ایدیورلر و آنجق مجری طقوزنجی عصردن صکره اویغور یازیسی اسلام یازیسنه تامیله ترک موقع ایدیور . اوزماندن بو کونه قدر منحصرأ عرب حرفلری قوللانیلمشدر . مادامکه معارفک چوق ابتدائی وسطحی اولدینی او اسکی دورلرده بیله برحرف ده کیشوب یرینه دیگر بر حرف قبول ایدلدیکی زمان اسکی حرفلر دها عصرلرجه قوللانیلیور، معارفک تعم ایلدیکی بوعصرده حرف ده کیشدیرمک مسئله سنک نه قدار مشکل اولدینی آ کلاشیلور . اساساً بر ملتک یکی حرف شکلرنی قبول ایده بیلمسی ایچین حرث اعتباریله چوق دوشکون و آشاغی اولسی لازمدر . آرنأؤدلر ۱۵ سنه اول لاتین حرفلرنی قبول ایتدیلر . چونکه مدنی حیاتلری وهیچ برحرفلری یوقدی . حالبوکه حرثی، ماضیسی، عنعنه سی اولان ملت اچین حرف تبدیلی امکانشز بر مسئله در . اساساً بتم قناعتجه حرف ده کیشدیرمک فکری بیله ابتدائی و حرثدن محروم بر قوم اولدیغیزی تسلیم ایتک دیمکدر . ابتدائی ملت ایتدکلری کبی یکی بر الفبا آلابیلرلر؛ فقط کولتور صاحبی ملتارده اک اوافق برکله نک املاسنی ده کیشدیرمک بیله امکانشزدر چونکه اونده عصرلرک خاطره سی موجوددر .

با کو قونفره سنده حرف مسئله سی موضوع بحث اولورکن قازاندن کلن تورکلر دیدیلرکه: بزم یوز سنه لک ادبیاتمز واردر حرفلر منری ده کیشدیرمه یز . عینی شیئی دها قوتله بزده سویله یه بیلیرز: بزم ۸، ۹ عصرلق زنکین بر ادبیاتمز واردر . املاده اصلاحات یاغق حرف مسئله سیله علاقه دار دکلددر . لاتین حرفلرینک قبولیه تأمین اولونا جتی ظن اولنان فائده لری کندی حرفلر مزک اصلاحیه ده استحصال ایده بیلیرز . حرف مسئله سی بر مسئله شکننده اورته ده سوروکلنوب دور برکن برده لسان مسئله سی

چیقدی . بر آرقداشمزك سوزلری یا كلش آ کلاشیلدی . تورکجه یی براقوب بشقه بر لسان
آلق فکرینی ایلری سوردیکی ظن ایدلدی .

شکیب بك آقشام غزته سنده کندیسنه اسناد ایدیلن بیانانده تورکجه نك فکرلرمزی
افاده یه مقتدر اولمادیغنی وبشقه بر لسانك قبولی دوشونن انسانلرك موجود اولدیغنی سویلدی .
شکیب بك کبی ملتیرور بر آرقداشمزك دكل ، بوشکلده دوشونه جك کیسه نك موجود اولمادیغنی
ظن ایدیورم . عقلی باشنده هیچ بر آدام بویله بر تصورده بولنه ماز . لسان بر ملتك اك
بارز ، اك قیمتی تمثالیدر . لسان ؛ برملت ، بر تاریخ ، برمدنیت دیمکدر . قرون وسطا ده
اسلامیتك تأثیر یله تورکجه دن فضلہ عرب و عجم لسانلرینه قیمت ویریلدیکنی ، حتی بولسانلرك
بعضاً رسمی لسان اوله رق قولانیلیدیغنی کوردک . بولری بوکون تخطئه ایدیورز . مدرسه یی
بویله بر فکر ویردیکندن تقبیح ایدیورز . آرتق بوقرون وسطائی فکرلر بوملکتده بر
بولاماز . تورک لسانده شیمدی یه قدر عرب و عجم لسانلرینك تحکمی کوردک . بوندن سکره
ده دیگر لسانلرك تحکمنه تحملی ایده مه یز . ادبیاتمزك ظن ایتدیکمزدن چوق درین کوکلری
بولندیغنی متادیا آلدہ ایدلمکده اولان وثائقله اوکره نیورز . لسانز ؛ اورخون کتابه لرندن
بری بر ادبیات لسانی اوله رق دوام ایتشد . قره حانیلر ، سلجوقیلر زماننده بر چوق تورکجه
اثرلر وجوده کلش ؛ فقط عرب و عجمجه یه ویریلن فضلہ اهمیت او اثرلرك اونوتولاسنه ،
مهمل براقیلمه سنه سبب اولشدر . بوندن بویله بزده مدنی ملتلرك بولارینی تعقیب ایدرک
ملی ادبیاتمزك ده ، چوق قارا کلک نقطه لرینی تنویر ایده جکز . لسان ، ملتک محافظه سی
ایچین مهم بر عاملدر . تورکجه نك بروصف فارقی واردر . تورک تاریخنی ایله متوغل اولنلر
بیلرلرکه تورکجه لسان اولق اعتبار یله هانکی ساحیه کیتمشه اوراده کی لسانلری مغلوب
ایتمش واولسانك یرینه قائم اولشدر . تورکجه نك بوتشیل قابلیتی بوکونه قدر دوام ایتکده در .
بر چوق ساحه لرك تورککشمه سنده تورک لسانك فوق العاده تأثیری اولشدر . اورته آسیانك ،
خوارزمک ، آناطولینك تورککشمه سنده تورک لسانك رولی چوق مهمدر . تورکجه بشقه
ملتلر اوزرنده مؤثر اولمش و بر قسم ارمنیلره ، روملره لسانلرینی اونوتدیرمشدر . اکر اونلرده
دین فرقی اولماسه ایدی او ، قوملری تمثیل ایتک ممکن ایدی . قولایلی ، انتظامی ، غرامرینک
بساطتی و تمثیل قدرتی سایه سنده ، مثلاً قافقاسیه ده کی مختلف کوچوک قوملر آره سنده تورک
لسانی بین الملل بر لسان اولشدر . تورکجه نك بوقابلیتی دوشونیه جك اولورسه اوکا لازم کلن
قیمتی ویرمکده تردد ایده مه یز . اوروپائی برملت اولق ایچین هرشیدن اول ملی بئلکمزده ،
موجودیتزه اهمیت ویرمه مز لازمدر . بومیانده لسانمزی هرشیئتک اوستنده طوتمق لازمدر .
اوروپائی عالمرده تورکجه نك صوک متکامل شکلیله اوروپا لسانلری درجه سنده بر لسان
اولدیغنده متفقدرلر ؛ تنظیماتدن بری وجود بولان بوتسکامل ، اوقدر سرعتی بر حادثه درکه لسان
تاریخنده امثالنه پک نادر تصادف ایدیلر .

صوک مطالعه اوله رق شونی سویلیه یم که شکیب بکک یا کلش آ کلاشیلان سوزلری

بوتون کنجلکده برغلیان تولید ایتشدز . بوچوق حقی برغلیاندر . لکن اندیشه یه هیچ محل یوقدر حکومتز ملی پرئسیپلره استناد ایدن برحکومتدر معارف سیاستز ، ملی حریفی هی شیئک فوقنده طوئیور . اساساً بوبوک رئیس جمهوریمز برنظفلرنده «تورک جمهوریتی، تورک حرثنه استناد ایدر» دیئشلردی . بوقیصه جمله تورک ملتی وکنجلکی ایچون بوتون بردستور ماهیتنده در . کنجلکک بوغلیانی کنجلکده ملی حسک قوتلی اولدیغنی کوسترمسی اعتباریله شایان شکراندر .

*
*
*

کوپرلی زاده فؤاد بکدن صوکره کرسی یه چیقان جلال ساهی بک :
شکیب بکک بیاناتندن « بواعتمادسزلق لساندهده باشلابور . بلکه ایلریده تورکجه ایله حسلرمزی ، فکرلرمزی افاده ایدمه یه جکمز اعتمادسزلفیله باشقه برلسان تحری ایدمه جکمز . »
« عرب حرفلری ، تورکجه لسان ؛ اخشاب او تأثیری یاپیور » جمله لرله حفظی توفیق و محمد نورالدین بکک وقتده انتشار ایدن جوابلرندن برر پارچه اووقوددن صکره بوبیاناتک اوجاقلیر وکنجلک اوزرنده درین برتأثر وانفعال اویاندردیغنی افاده و بزده بوقیلغلیان و تهیجیلرک فردی قالمسندن شکایت ایتدیلو و براوجاقلی صفتیله شکیب بکک اوجاقلده بوبیانات حقنده ایضاحات ویرمسی تکلیف ایتدیله . بوتکلیف آلقیشلرله تصویب و قبول اولندی .
اک صوک کرسی یه چیقان استانبول تورک اوجاغی رئیس حسنی حامد بک ، شکیب بکک بوبیانات حقنده ایضاحات ویرمک اوزره اوجاغه دعوت ایدیله جکمی ، شکیب بکک برابر لسان عالملمزکده دعوت ایدیله جکمری ایضاح کونه قدر برحکم ویرمکدن اجتناب ایدلسنی - رجا ایتدیله واک چتین فلسفه بحثلرینی غایت ساده ترکیبسز بر لسانله تورکجه یه موقیتله نقل ایدن شکیب بکک بویله بر فکرده بولنه میه جفته وهرحاله بیاناتک یا کلش ویا نقصان ضبط ایدلدیکنه قانع بولندقلرینی بیانه لسان برملتک وارلقیدر دیدیله .
« تورک یوردی » تورک کنجلککنک ملی لساننه بوقدرعلاقه دار اولماسنی بوتون قلبمزله آلقیشلار .

*
*
*

ملاطیه تورک اوجاغنده ملاطیه مبعوثلری محمود ندیم و دوقتور محمد حلمی ووالی نوزاد بک افندیلرکده اشتراک ایتدکاری غایت صمیمی برعائله صحبتی یاپیشدر .
مصاحبه یه ، ملاطیه وحوالیسی تورک اوجاقلری ممثلی دوقتور کاشف عمر بکک قیصه بر نطقیله باشلامشدر .

کاشف عمر بکک ؛ اوجاقلیق وملتپرورلک فکرلرینک ملی مجادله ده کی تأثیرلرینی بیان و تورک اوجاقلری صوک قورولتاینک ؛ شرق ولایتلرنده اوجاق فعالیت و مساعیسنک انکشافنه لایق اولدینی مرتبه ده بر اهمیت ویرهرک بومنطقه ایچین غریبه بولنمیان ممثلک تشکیلاتی قبول ایتدیکنه نظردقتی جلب ایله شرقده بولنان اوجاقلیلرک وظیفه لرینک قیمتته اشارت ایدهرک ، شیدیلک

اوچ، درت يرده تأسيس ايدیلن ممثللکلردن برنك مرکزی اولان ملاطیه نك وطنك واسع برمنطقه سنه علم وحرث مرکزی اولسنی تمی و بو مصاحبه ده سرد ایدیله جك فکرلرک هدفه دهها قوتله توجهی تأمین ایده جکینی سویله کدن صکره مهم ایشلرینه رغماً بو عائله اجتماعه اشتراك ایدن اوچ محترم اوچاقلی یه ملاطیه مبعوثلری عمود ندیم ، محمد حلمی ووالی نوزاد بك افندیله تشکر ایتمشدر .

دو قنور محمد حلمی بك افندی نك میرابی نطقی

قارداشلرم !..

اوچاق وملت دو یغولر کزله بزی دعوت کزدن، بو وسیله ایله ده ملی حسب حاله سببیت ویردی کزدن طولانی سزله چوق چوق تشکرلر ایدرز .

اوچاغمز؟ ملی معبد مضردر. ملی فکرلریمز، صمیمی امللریمز؛ بوراده تکائف ایدر. بوراسی مقدس بر مکشفه در، تورک روحلرینک انکشاف وارتباط محلیدر. بوراده طولانان تورکلر، تورک اجتماعیانک، تورک وارلغنک، تورک قوتنک، تورک برلکنک، ررک مدنیتنک، تورک ترقی و تعالیسنک، تورک تجدد وبقاسنک تقویه سنه، انکشافه چالیشیر.

بومعبد؛ یالکزتورک محبتی، تورک فضیلتی، تورک شفقتی، تورک اوصاف حسنه سی کیره. بورایه؛ کین، یالان، غرض، عوض، افترا، تزویر، حسد، فساد کیره مز. بومعبدده یالکزتورکلکه عائد، تورکلک ماضیسنه، حالنه، استقبالنه دائر اجتماعی، اقتصادی، اخلاق، عصری، فنی، ملی احتیاجلر کوروشولور و ملی، اجتماعی دردلر تشریح، تصنیف ونداوی ایدیلیر.

بوراده طولانانلر؛ شخصی بئلکلرندن، ظاهری رتبه و موقعلرندن، عارضی شهرت وزنکینلکلرندن تجرد ایدرلر. هرکس، حقیقی و صمیمی چهره سیله بوراده عرض اندام ایدر. کبر و غرور، عظمت، جبروت، تحکم، رجحانیت، بو قیودن کیره مز.

بوراده هر فرد، ملی دو یغو ایله بربرینی سه وهر، بربرینه باغلانیر، بربرندن قوت آلیر، ملی و اجتماعی جسارت و بئلک بورادن آلنیر .

بوراسی، ملی مفکوره کعبه سیدر، ملی وجدان جامعیدر، تورک تاریخ و مناقب وخصائل ماضیه سنک تربیه سیدر .

هر تورک، مادی و معنوی فیضی بورادن آلیر. بومعبدک ایچنه کیررکن طیشندن کیررکن، هر تورک، قلبنک حرمتله چارپدیغنی و غیر اختیاری تعظیمکار بروضیت آلدیغنی حس ایتلیدر. هر تورکه، بو حسی ویره جک و ویردی ره جک اولان ده اوچاق بناسنک احتشامی، موبیله سنک کوزلکی دکل، آنجاق و آنجاق بو اوچاق منسوبین و مداوملرینک مادی و معنوی قیمت وخصلتلریدر .

عربلرک « شرف المكان بالمکین » تعبیری کوزه ل بر تعبیردر .

تورکجه مزدهده برکتابک مذهب جلدینه آلدانه ، مندرجات ومحتویاتنه باق ! . « دمیّه کوزهل برضرب مثل واردر .

بناءً علیه بومعبده انتساب ایدنلرک ، بواوجاغی اداره ایدنلرک مادی ومعنوی قیمتتری نهقدر یوکسک اولورسه ، اوجاغک قیمتیه ده اودرجه آرتار ، اودرجه حرمت جلب ایدر . قارداشلرم ! .

پک اعلا هیمز بیلیورز وکوروپورز که انسانر نهقدر جاهل اولورسه اولسونلر فضیلتیه اخلاقه حرمتمکاردلر . دنیا قورولای بری انسانلر ، فضیلت و اخلاق آرقه سندن قوشمشدرلر . انسانلرک بوروخنه واقف اولان بساخته کارلر ، شقیلر ، ملعونلربیله فضیلت کسوه سنه یورونه رک خلقی آلداتمشلر و آرقه لرندن قوشدورمشلردر .

تکه لر ، تربهلر ، بو حاللرک اک جانلی شاهیدرلر . برزمانلر علامت علم و فضیلت عد ایدیلن ساریقلری ، دستارلری ، جیه لری ، قاووقلری کیملرک کیدیکی ، پیس ، مردار قره جاهلرک ، دینلجیلرک ، بوکسوه لرله ، بساخته اوضاع و اطوار ایله بوزواللی ملتی نه درکه لرله ، نه ورطه لرله سوروکله دکاری هیمزک معلومیدر .

بوتون بو حاللرک شاهیدی اولان بزلر ، بساخته وضع و اطواری ، غیر اخلاقی ویالانجی مؤسسهلری ییقدق . بونلرک یرینه ، بزی سلامتیه ایصال ایده جک اخلاقی ، حقیقی مؤسسهلر قویق فکریله بومعبدی انشا ایتدک . بزلر ، حقیقی وضع و اطوارمزله میدان چیقمالی یز . مادی معرفتلی یز ، معنوی فضیلتلی یز هرکسه کوسترملی یز .

(اوزون قولاقلی بابا !) تربهلرله ، خرافه مصاللرله دکل ، اخلاقی وملی فضیلتلریمزله ، علم و فن ساحه سنده عملی ایشلریمزله ، عمومیه شامل فائده لریمزله کندیمیزی کوسترملی یز . آنجاق بوسورتله ملتیزک اعتمادینه مظهر اوله جغز ، اونلری قوت حالته کتیره جکیز و اونلره قوت اوله جغز . ایشته نیجه اوجاغمیزک غایه سی بودر .

خلق ؛ جمهوریت نسلنک فابریقه لر ، الکتریقلر ، شمندوفرلر ، واپورلر ، معدن اوجاقلری ، مؤسسهلر ، واسع ظویراقلر ایشلتدکلرینی و بونلرک مادی رفاه و منافعی کورملی وینه بونسلک قراغت نفسی ، شفقت و حمایه سنی ، یکدیگرینک صیانت حقوق و تدایه سنی ، هر درلو متانت اخلاقیه سنی حس ایتلیدرلر .

ایشته اوزمان بزه باغلانه جقلر ، قوت اولاجقلر و بزه اوقوقی ، اجتماعیاتمیزک ترقی و تعالیسی ایچون استعمال ایده جکیز ، جمله مزده رفاه و سعادتیه مظهر اوله جغز .

بناءً علیه بعضیلرینک ظن ایتدیکی کبی تورک اوجاقلری ، برر قهوه اوجاغی ، رقص ، قومار ، فخش ، دیدی قودی سالونلری دکلدردر ، بو حاللره میدان ویره جک انسانلر دخی تورک دکلدردر ، آنجیق قونداقجیلر وسؤ قصدجیلردر .

تورک اوجاقلری ، تورکک مادیات و معنویاتی یوکسکله جک ، تورکه ملی اجتماعی ینلکنی

او کره ته جک ، برر مکتب و برر معبددر . بومقدس معبدی سلاملار و تقدیس ایدرکن
مؤسسلرینی ده تکریم و تبریک ایلرم .

حلی بکدن سوکرا عمود ندیم بک افندی ، ارتجالا ، ملی جریانلری ، ملی مجاهدهده کی
روحی ، بک نجیب و بویوک قورتاریجیمز عزیز غایمیزک تک باشنه ملی مجادلهیه باشلادینی زمان
بوتون موانعله ، خلافت ، سلطنت و سائره کبی چوروک و متفسخ ، دشمن سورولرینه استناد
ایدن ، مؤسسهلرله چارپیشقی صورتیه ، بوکونکی تاریخلری حیرتده بیراقان ، ملی ظفره ناصل
نائیل اولمش ایسه ملی انتباهدهده بوتون مدرک کنبجک بونتیجه مبعبله یی دائما کوزاو کنده
طوتملریله هرشی ایچون موقعیتک قطنی اولدیغنی ، بک وجیز ، بک قدرتی ، بک مؤثر برطرز
افاده ایله بیان ایله کدن سوکرا : « بناءً علیه بوکون قارشیمزده اوجاقل اوله رق بک آز
یرکته کورمکدن متأثر اولقی شویله دورسون ، ملی بویوکلریمیزک اثرلرینه اقتفا ایتمک صورتیه
بوتون موانعک برطرف ایدلسنی ممکن کورملی یز . اوجاقلر ایچون ، اوجاق روحنی طاشیان
یوکسک دویغولی توکلردن عبارت اولقی اوزره ، بک آز برکیتده کافی در . اوکمزده کی
بهارده بردها کلدیکمزده قارشیمزده اوجاقلق اوصافی تمامیه حائز ، سالونلری دولدوران ،
عزیز همشهریلریمیزی کوره جکمه قطعاً امینم ، و بوکونکی تظاهراتکزدن بوقوتلی امیدله
و بویوک برافتخار و تشکرله آیریلیوزم . » بیورمشلردر . عمود ندیم بک افندینک بویوک شایان
دقت نطقلری ، سامعین اوزرنده درین تأثیرلر بیراقشدر .

عمود ندیم بک افندیدن سوکرا دوقتور حلی بک افندیده ایچمزمده حالا کوردلکیله
افتخار ایدنلره اشارت ایده رک عثمانلیق دورنده ، آرناوودلقده کی وقایعه تماسله بوراده کی
برطرز محاوره دن ، بویوک انتباه آور سوزلردن بخت بیوردقدن سوکرا « ملاطیه مزده تورکلره ،
تورکلکنی بیله یرمک ، حس ایتدیرمک و کندینی هنوز (کوردم) ظن ایدن زواللی تورکلره ،
برمعنای ملیت افاده ایتمه یین ، کوردلکی دکل ، تورک اولدقلرینی اوکرتمک ایچون سزاوجاقلیلرک
عادتامیسیونرلر کبی ، بویوک بر فراغتله ، چالیشمی لازمدر . »